

Povodom razmatranja Informacije o zaštiti od diskriminacije sa stanovišta djelovanja institucije Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore za period 1.01.-30.06. 2017. godine, Odbor za ljudska prava i slobode sa 15. sjednice, održane 21. decembra 2017. godine podnosi

I Z V J E Š T A J
O RAZMATRANJU INFORMACIJE O ZAŠTITI OD DISKRIMINACIJE SA STANOVIŠTA
DJELOVANJA INSTITUCIJE ZAŠTITNIKA LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA CRNE GORE
ZA PERIOD 1.01.- 30.06.2017. GODINE

Odbor za ljudska prava i slobode je u okviru kontrolne uloge Parlamenta, u skladu sa članom 68 Poslovnika Skupštine Crne Gore, na 15. sjednici, održanoj 21. decembra 2017. godine, na kojoj su, pored poslanika, članova Odbora, u skladu sa članom 67 Poslovnika Skupštine Crne Gore, učestvovali:

- mr Siniša Bjeković, zamjenik Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore i
- Milan Radović, koordinator Programa ljudskih prava u NVO „Građanska alijansa“,

polazeći od navoda iz Izvještaja Evropske komisije o Crnoj Gori za 2016. godinu:

„Crna Gora izvršila je nekoliko zakonodavnih reformi kako bi se dalje usaglasila sa standardima EU i međunarodnim standardima u oblasti ljudskih prava i obezbijedila da postoje adekvatni mehanizmi za zaštitu posebno osjetljivih grupa kada je riječ o diskriminaciji. Implementacija zakona i dalje je slaba. Još nisu donesene izmjene i dopune cjelokupnog zakonodavnog okvira, kojima bi se obezbijedila koherentna politika sankcionisanja povreda ljudskih prava. Institucionalni kapacitet mora dalje da se poveća. Romska manjina i dalje je najugroženija i najviše izložena diskriminaciji u zajednici u raznim sferama života. Prošlogodišnje preporuke dijelom su ispunjene.

Nedostaci naročito pogađaju sljedeće oblasti:

- *Institucije za ljudska prava, uključujući Zaštitnika ljudskih prava i sloboda i Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, treba dalje da ojačaju i da se poveća njihovo poznavanje međunarodnih i evropskih propisa i standarda u oblasti ljudskih prava. Kapacitet Ministarstva da vodi i nadzire trošenje sredstava za manjine i vjerske zajednice i dalje je ograničen.*
- *Implementacija okvira za borbu protiv diskriminacije treba da bude djelotvornija, a svijest o potrebama građana treba da se poveća; nedostatak jednoobraznog pristupa i male kazne za povrede ljudskih prava i dalje su uzrok pravne nesigurnosti.*
- *Nekažnjivost je i dalje pitanje koje izaziva zabrinutost kada je riječ o zloupotrebama u zatvoru i ponašanju policije. Treba poboljšati znanje sudija i službenika za sprovođenje zakona o evropskim standardima i sudskoj praksi. Treba razmotriti zakonodavne mjere da bi se povećala odgovornost policije.“ (str. 25 Previda Izvještaja)*

Što se tiče unapređivanja i sprovođenja ljudskih prava, kapacitet Ministarstva za ljudska i manjinska prava i Zaštitnika ljudskih prava i sloboda ojačani su i njihovi zaposleni nastavili su da dobijaju obuke. Zaštitnik ljudskih prava i sloboda treba da obezbijedi da se mehanizmi za upućivanje u oblasti rodne ravnopravnosti u potpunosti sprovode i da generalna distribucija zaposlenih odražava obim posla sektora. Kapacitet institucije da djelotvorno rješava po pritužbama se poboljšao, kao i kvalitet datih mišljenja. Povyerenje građana u nezavisnost institucije Zaštitnika ljudskih prava i sloboda treba graditi. Proces akreditacije u Međunarodnom koordinacionom odboru nacionalnih institucija u oblasti ljudskih prava je u toku.“ (str. 74 Previda Izvještaja)

„U oblasti zabrane diskriminacije zakon mora dalje da se usklađuje sa pravnom tekovinom EU, a osnovana je radna grupa koja će se baviti nedostacima. Broj sudskih predmeta i dalje je veoma mali, i treba riješiti nedostatak srazmjernih i odvrćajućih kazni. Kapacitet Zaštitnika ljudskih prava i sloboda za rješavanje po pritužbama se popravio; međutim, potrebna su dalja poboljšanja da bi se obezbijedilo blagovremeno i kvalitetno praćenje prijavljenih predmeta diskriminacije.“ (str. 76 Previda Izvještaja)

i navoda u Rezoluciji Evropskog parlamenta o Crnoj Gori, od 16. marta 2017. godine u kojoj Evropski parlament, između ostalog:

- pozdravlja izmjene Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda; zabrinut je zbog toga što je sposobnost Kancelarije Zaštitnika/ce ljudskih prava i sloboda da djelotvorno obrađuje pritužbe i dalje ograničena i

- poziva Vladu da dodatno ojača institucije za ljudska prava, kao što su Ombudsman i Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, te da dodijeli odgovarajuća sredstva za sprovođenje ljudskih prava.”

razmotrio Informaciju o zaštiti od diskriminacije sa stanovišta djelovanja institucije Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore za period 1.01.-30.06. 2017. godine.

Uvodno obrazloženje Informacije o zaštiti od diskriminacije sa stanovišta djelovanja institucije Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore za period 1.01.-30.06.2017. godine dao je zamjenik Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore, mr Siniša Bjeković.

Povodom razmatranja Informacije o zaštiti od diskriminacije sa stanovišta djelovanja institucije Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore za period 1.01.-30.06.2017. godine, Odbor za ljudska prava i slobode je jednoglasno (sa šest glasova “za”) donio sledeći

ZAKLJUČAK:

1. Odbor za ljudska prava i slobode konstatuje da Informacija o zaštiti od diskriminacije sa stanovišta djelovanja institucije Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore za period 1.01-30.06.2017. godine sadrži osnovne podatke o Sektoru za zaštitu od diskriminacije, ključna zapažanja i statistički pregled predmeta, intervencije u zakonodavstvu, aktivnosti na promociji ljudskih prava i jačanju kadrovskih kapaciteta ovog Sektora, kao i konkretne preporuke za poboljšanje stanja u oblasti zaštite od diskriminacije.
2. Od ukupno 64 pritužbe koje su se odnosile na diskriminaciju, Zaštitnik je u ovom izvještajnom periodu riješio 45, od čega je u 13 predmeta utvrđena povreda i date preporuke, a u tri je utvrđena povreda drugog prava i date su preporuke. Procenat riješenih predmeta i 63 preporuke u 18 predmeta ukazuju na poboljšanje efikasnosti i postupanja institucije Zaštitnika po pritužbama građana i pravnih lica.
3. Odbor za ljudska prava i slobode izražava zabrinutost zbog neodgovornog odnosa pojedinih organa, prvenstveno onih zaduženih za finansije, prema zahtjevima Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore za dostavljanjem izjašnjenja i potrebne dokumentacije u postupanju po pritužbama, kao i zbog njihovog odnosa prema preporukama Zaštitnika.
4. Odbor za ljudska prava i slobode još jednom izražava zabrinutost što i pored velikog broja sugestija ovog Odbora i Zaključaka Skupštine Crne Gore donesenih povodom Izvještaja o radu Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore za 2014, 2015. i 2016. godinu, objavljenih u „Službenom listu CG“, br. 3/16, 2/17 i 30/17 još uvijek ne funkcioniše elektronska evidencija slučajeva diskriminacije propisana članom 33 Zakona o zabrani diskriminacije, usvojenim 2010. godine.
Odbor ponovo apeluje na nadležne organe da bez odlaganja sprovedu aktivnosti na uspostavljanju elektronske evidencije i stvaranju uslova za efikasnu primjenu Zakona, jer je vođenje posebnih evidencija o slučajevima diskriminacije kao zakonska obaveza nužno, ne samo radi kreiranja politika u određenoj oblasti u kojoj se diskriminacija ispoljava, već i radi djelotvornosti vođenja postupaka za utvrđivanje diskriminacije u kojima statistički podaci mogu predstavljati vrijedno dokazno sredstvo.
5. Odbor pozdravlja aktivnosti preduzete na obukama službenika institucije Zaštitnika i inteziviranje međunarodne saradnje kroz učešće zaposlenih na brojnim seminarima, obukama,

konferencijama, kao i saradnju u okviru Evropske mreže tijela za jednakost, što doprinosi unapređenju znanja i iskustva zaposlenih i jačanju kapaciteta.

6. Odbor ukazuje na potrebu produbljivanja saradnje između svih nadležnih subjekata u oblasti zaštite od diskriminacije i na neophodnost zajedničkog i djelotvornijeg djelovanja u cilju afirmacije, promocije i zaštite ljudskih prava i sloboda, sa posebnim akcentom na zaštitu od diskriminacije, izražavajući spremnost da i ubuduće učestvuje u ovom procesu, u skladu sa svojim nadležnostima.
7. Imajući u vidu informaciju saopštenu na sjednici Odbora da stranke nedovoljno poznaju fenomen diskriminacije, kao i da ga stručna lica veoma teško prepoznaju, Odbor podržava planiranu izradu Studije „Istine i zablude o diskriminaciji“ kojom bi trebalo da se doprinese jačanju svijesti građana o ovoj pojavi i lakšem prepoznavanju iste.
Takođe, Odbor poziva Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore da promocijom zakonodavnog okvira kojim je regulisana oblast antidiskriminacije, u saradnji sa nadležnim subjektima, uloži dodatne napore u cilju približavanja ove značajne oblasti nadležnim subjektima, ali i cjelokupnoj javnosti.
8. Odbor izražava zabrinutost zbog sve prisutnijeg govora mržnje u Crnoj Gori i smatra da na svaki pojedinačni ili kolektivni govor mržnje mora uslijediti institucionalna reakcija, jer se bez političke volje, spremnosti institucija i administrativnih kapaciteta ne mogu očekivati vidljivi učinci u ovoj oblasti. S obzirom da nemamo jedinstvene regulatore koji bi postupali u odnosu na rad svih medija u Crnoj Gori, postojeći mehanizmi za ispitivanje povreda slobode izražavanja trebalo bi da se homogenizuju i uspostave jedinstvene standarde.
9. Odbor za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore će dostaviti Zaključak Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore i Ministarstvu za ljudska i manjinska prava, na dalji postupak i Kolegijumu Predsjednika Skupštine Crne Gore, Ministarstvu evropskih poslova i Delegaciji Evropske unije u Crnoj Gori, na upoznavanje.

PREDSJEDNIK ODBORA
dr Halil Duković